herpy

AGAMER

Bronchocela cristatella

Bronchocela cristatella är en ljusgrön, mycket smal trädlevande agam från Sydostasiens skogar, där svansen utgör över tre fjärdedelar av längden. Den blir 50-58 cm, är dagaktiv och jagar insekter i träden. Den kan skifta från klart grönt till brunt när den blir orolig, och den är snabb, hoppskicklig och skygg.

Familj: Agamidae Engelska: Green Crested Lizard Tidigare namn: *Calotes cristatellus; Agama cristatella; Agama moluccana*
Publicerad 16 november 2026

FAKTARUTA

DJURET

Vuxenstorlek	**50-58 cm** total längd inkl. svans
Livslängd	**5-10 år**
Aktiv	**På dagen**
Levnadssätt	**Trädlevande**
Biotop	**Regnskog**
Svårighetsgrad	**Erfaren**

SKÖTSEL

Min. terrarium	**120 × 60 × 150 cm** L × B × H för 1 vuxet djur
Temperatur, dag	**25-30 °C**
Värmeplats	**32-38 °C**
Temperatur, natt	**22-25 °C**
Luftfuktighet	**70-90 %**
Vatten	**Ingen vattenskål**
UVB	**Rekommenderas** Fergusonzon 2
Föda	**Insekter**
Hålls	**Ensamma eller parvis**

AVEL

Fortplantning	**Äggläggande**
Kullstorlek	**2 ägg**
Inkubation	**47-80 dagar** vid 27-31 °C

SKYDD OCH PAPPER

CITES	**Ej listad**
EU-bilaga	**Ej listad**
IUCN	**Livskraftig (LC)**

Om arten

Bronchocela cristatella är en smal, grön agam med litet huvud, hoptryckt kropp, långa, tunna ben och en ovanligt lång, tunn svans som utgör över 75 % av den totala längden. Kroppen mäter 12-13 cm från nos till kloak, och hela djuret 50-58 cm. Grundfärgen är ett klart gräsgrönt, ibland med ett blåaktigt skimmer på huvudet. Hanen har en kort nackkam av spetsiga fjäll som liknar taggarna på en krona.

När djuret är hotat eller upphetsat skiftar färgen till brun. Färgskiftet är snabbt och går tillbaka när djuret lugnar sig, så brun färg i terrariet är ett tecken på oro eller stress.

Arten beskrevs av Heinrich Kuhl 1820. Namnet har använts om flera besläktade gröna agamer från Sydostasien, och förväxling med *Bronchocela jubata* är vanlig. Djuren i södra Myanmar förs nu till *Bronchocela burmana*, och på Luzon är det oklart om djuren hör till *B. cristatella* eller *Bronchocela marmorata*. Släktet *Bronchocela* är nära släkt med *Calotes*.

Arten är skygg och lämpar sig inte för hantering. Livslängden är inte dokumenterad, och siffran i rutan är en uppskattning.

Utbredning och livsmiljö

Bronchocela cristatella lever i Sydostasien: i södra Thailand, på Malackahalvön med öar som Langkawi, Pangkor och Tioman, i Singapore, på Sumatra och Natunaöarna, på Borneo och vidare österut till Sulawesi och Halmahera. Den finns också på många av Filippinernas öar, från Palawan och Mindanao till Visayasöarna och kanske Luzon.

Arten finns inte på Bali och enligt nyare översikter inte heller i Indien. I Singapore har den gått tillbaka, förmodligen eftersom den utkonkurreras av den introducerade *Calotes versicolor*.

> **Naturlig utbredning:** Malaysia, Singapore, Indonesien, Filippinerna, Thailand och Brunei.

LIVSMILJÖ

Arten lever i primär och sekundär skog, men också i störda områden, parker och trädgårdar. Den är dagaktiv och trädlevande och håller sig mest några meter upp i buskar och träd, där den klamrar sig fast vid grenar och stammar med de långa tårna och hoppar snabbt från gren till gren. Den är utbredd, men inte talrik.

Klimatet är tropiskt låglandsklimat: varmt och fuktigt året runt med många regnskurar, omkring 24-32 °C under dygnet och hög luftfuktighet. Arten sitter också i skogsbryn och gläntor, där den får sol. Vid fara trycker den sig mot en stam eller försvinner in i lövverket, där den gröna färgen döljer den väl.

Läs mer: Luftfuktighet, sprayning och ventilation

Skötsel

TERRARIET

Det finns bara lite kunskap om skötseln av *Bronchocela cristatella*. Skötseln bygger på klimatet i utbredningsområdet, på livsmiljön i buskar och träd och på erfarenheter med andra trädlevande agamer som *Calotes versicolor* och *Gonocephalus grandis*.

Ett vuxet djur ska ha ett högt terrarium på minst 120 × 60 × 150 cm (längd × bredd × höjd). Den långa svansen och de snabba hoppen kräver utrymme, och höjden är viktigare än golvytan.

Inred med många tunna grenar, bambustavar och lianer i olika lutning, tät växtlighet med levande växter och en bakvägg som ger skydd. Tätt lövverk gör djuret tryggt. Som botten passar en fukthållande blandning av jord, sand och ett lager löv. Terrariet ska ha god ventilation i toppen, så att det inte uppstår stillastående, fuktig luft. Locket ska sluta tätt, eftersom djuret är mycket snabbt.

Håll ett djur eller ett par i ett stort terrarium. Ta bort spillning dagligen.

TEMPERATUR

Temperaturen följer klimatet i utbredningsområdet. Dagtemperaturen i terrariet ska ligga på 25-30 °C, och på en solplats högt upp på en gren ska det vara 32-38 °C. På natten ska det vara 22-25 °C, och temperaturen får inte sjunka under 20 °C.

Använd en värmelampa avskärmad med ett galler, så att djuret inte bränner sig, och mät temperaturen med termometrar i båda ändar. Djuret ska alltid kunna dra sig undan värmen ner i den svala, skuggiga delen. På natten stängs värmen av.

Läs mer: Värme och temperatur

LUFTFUKTIGHET OCH VATTEN

Den relativa luftfuktigheten ska ligga på 70-90 %, som i en tropisk låglandsskog. Duscha terrariet ordentligt två gånger om dagen, så att blad och grenar är våta. Djuret dricker droppar från växterna, och en skål är inte nödvändig. Låt luften torka upp något mellan duschningarna, och se till att det finns ventilation, så att det inte uppstår mögel och luftvägsproblem.

LJUS OCH UVB

Arten är dagaktiv och solar sig i skogsbryn och gläntor, så den ska ha kraftigt ljus och UVB. Använd ett T5 HO-rör på 6 % över solplatsen, motsvarande Ferguson-zon 2 med ett UV-index på 2-3 vid solplatsen och lägre i växtligheten. Zonen är inte uppmätt för arten, men passar en art som växlar mellan sol och skugga. Kontrollera avståndet mellan rör och djur med en UV-mätare, och byt rören enligt tillverkarens anvisning.

Tänd ljuset 12 timmar om dagen året runt. Levande växter kräver också ljus, så använd gärna en växtlampa som komplement.

Läs mer: Ljus och UVB

UTFODRING

Bronchocela cristatella lever av insekter som den fångar i buskar och träd, bland annat fästingar. Ge varierade levande foderdjur som inte är större än avståndet mellan djurets ögon: små syrsor, gräshoppor, kackerlackor, flugor och larver, med bananflugor till ungar. Feta insekter som mjölmaskar ges bara sällan.

Ungar matas dagligen, vuxna djur varannan eller var tredje dag. Pudra foderinsekterna med kalk vid de flesta utfodringar och med ett vitamin- och mineraltillskott en gång i veckan, och ge insekterna näringsrikt foder dagen före. Djuret reagerar på rörelse, så släpp fodret löst i grenarna eller ge flygande insekter.

Läs mer: Foderdjur: hållning och avel Läs mer: Kalk, vitaminer och tillskott

BETEENDE OCH HANTERING

Arten är skygg och blir lätt stressad. Under stress blir den brun, och den kan fly in i lövverket eller hoppa från grenarna. Den lämpar sig inte för hantering och är ett djur att titta på. Arbeta lugnt i terrariet, och ge ett nytt djur tid och många gömslen i växterna.

Socialt beteende i fångenskap är inte dokumenterat. Håll bara en hane i varje terrarium; en hane med en hona kan fungera i ett stort, tätt bevuxet terrarium, där de kan komma undan varandra.

Avel

KÖNSMOGNAD OCH KÖNSBESTÄMNING

Hanen har en kort nackkam av spetsiga fjäll, medan honan har en svagare kam eller ingen alls. Könet är lättast att se på vuxna djur. Åldern vid könsmognad är inte dokumenterad.

PARNING

Parning i naturen har observerats, men yngeltid och eventuella årstidsskiften är inte dokumenterade för arten. Klimatet är fuktigt året runt, så en vilperiod är knappast nödvändig. Sätt honan till hanen i ett stort, tätt bevuxet terrarium, och håll ett öga på dem, så att honan kan komma undan om hanen blir för våldsam.

ÄGGLÄGGNING OCH KULLAR

Äggkullens storlek är inte dokumenterad för *B. cristatella*. Siffran i rutan är lånad från den nära släkting *Bronchocela jubata*, som lägger två avlånga, vita ägg på ca 4 cm sida vid sida i sandig jord under ett tunt lager mylla. Antalet äggkullar per år är inte dokumenterat.

Ge honan en äggläggningslåda eller ett hörn med minst 15 cm lätt fuktig jord och sand under ett lager löv. Utan en lämplig plats kan honan hålla tillbaka äggen, och det kräver veterinär. Ge henne gott om foder och kalk före och efter läggningen.

INKUBATION

Ruvningstiden är inte dokumenterad för arten. Siffrorna i rutan är lånade från *Calotes versicolor*, vars ägg som ruvades vid 27-31 °C kläcktes efter 47-80 dagar. Gräv försiktigt upp äggen utan att vända dem, och lägg dem i en sluten behållare med lätt fuktig vermiculit och små lufthål. Ägg som faller ihop eller mögnar är döda och kan tas bort.

UPPFÖDNING AV UNGAR

Uppfödning är inte dokumenterad för arten. Håll ungarna i ett litet men högt terrarium med samma uppbyggnad som de vuxnas: tät växtlighet, tunna grenar, hög luftfuktighet, solplats och UVB. Mata dem dagligen med bananflugor, små syrsor och andra små insekter pudrade med kalk. Håll dem sorterade efter storlek, och ge många gömslen.

Hälsa och vanliga misstag

De flesta problem beror på fel i uppsättningen. Typiska problem är:

- Stress och matstrejk, särskilt hos vildfångade djur. Ihållande brun färg är ett tecken på stress.
- Benskörhet (metabolisk skelettsjukdom) vid för lite UVB och kalk.
- Uttorkning vid för torr luft eller för lite duschning.
- Luftvägsinfektioner vid stillastående, kall och fuktig luft.
- Parasiter hos vildfångade djur, som bör sättas i karantän i minst tre månader.
- Skador på nosen när djuret hoppar in i glaset.

Ett friskt djur har klara ögon, en klar grön färg och en fyllig kropp. Tvätta händerna efter kontakt med djur och terrarium, eftersom reptiler kan bära salmonella. Sök en veterinär med erfarenhet av reptiler om djuret tappar i vikt, inte äter eller verkar slött.

Läs mer: Karantän och hygien Läs mer: Köp av djur: uppfödda djur, vildfångst och transport

Fråga alltid dina kunniga bekanta

Guiden är ett bra ställe att börja på, men den kan inte ersätta erfarenhet. Djur är olika, och mycket av det viktigaste lär man sig av dem som har hållit arten i åratal. Prata med en uppfödare, en erfaren djurhållare eller en veterinär med kunskap om kräldjur och groddjur innan du skaffar djuret - och igen om något verkar fel.